శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే ఏకవింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే ఏకవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీభగవానువాచ
య ఏతాన్ మత్పథో హిత్వా భక్తిజ్ఞానక్రియాత్మకాన్ ।
క్షుద్రాన్ కామాంశ్చలైః ప్రాణైర్జుషంతః సంసరంతి తే ॥ **1** ॥

స్వే స్వేఽధికారే యా నిష్ఠా స గుణః పరికీర్తితః ।
విపర్యయస్తు దోషః స్యాదుభయోరేష నిశ్చయః ॥ **2** ॥

శుద్ధ్యశుద్ధీ విధీయేతే సమానేష్వపి వస్తుషు ।
ద్రవ్యస్య విచికిత్సార్థం గుణదోషౌ శుభాశుభౌ ॥ **3** ॥

ధర్మార్థం వ్యవహారార్థం యాత్రార్థమితి చానఘ ।
దర్శితోఽయం మయాఽఽచారో ధర్మముద్వహతాం ధురం ॥ **4** ॥

భూమ్యంబ్వగ్న్యనిలాకాశా భూతానాం పంచ ధాతవః ।
ఆబ్రహ్మస్థావరాదీనాం శారీరా ఆత్మసంయుతాః ॥ **5** ॥

వేదేన నామరూపాణి విషమాణి సమేష్వపి ।
ధాతుషూద్ధవ కల్ప్యంత ఏతేషాం స్వార్థసిద్ధయే ॥ **6** ॥

దేశకాలాదిభావానాం వస్తూనాం మమ సత్తమ ।
గుణదోషౌ విధీయేతే నియమార్థం హి కర్మణాం ॥ **7** ॥

అకృష్ణసారో దేశానామబ్రహ్మణ్యోఽశుచిర్భవేత్ ।
కృష్ణసారోఽప్యసౌవీరకీకటాసంస్కృతేరిణం ॥ **8** ॥

కర్మణ్యో గుణవాన్ కాలో ద్రవ్యతః స్వత ఏవ వా ।
యతో నివర్తతే కర్మ స దోషోఽకర్మకః స్మృతః ॥ **9** ॥

ద్రవ్యస్య శుద్ధ్యశుద్ధీ చ ద్రవ్యేణ వచనేన చ ।
సంస్కారేణాథ కాలేన మహత్త్వాల్పతయాథవా ॥ **10** ॥

శక్త్యాశక్త్యాథవా బుద్ధ్యా సమృద్ధ్యా చ యదాత్మనే ।
అఘం కుర్వంతి హి యథా దేశావస్థానుసారతః ॥ **11** ॥

ధాన్యదార్వస్థితంతూనాం రసతైజసచర్మణాం ।
కాలవాయ్వగ్నిమృత్తోయైః పార్థివానాం యుతాయుతైః ॥ **12** ॥

అమేధ్యలిప్తం యద్ యేన గంధం లేపం వ్యపోహతి ।
భజతే ప్రకృతిం తస్య తచ్ఛౌచం తావదిష్యతే ॥ **13** ॥

స్నానదానతపోఽవస్థా వీర్యసంస్కారకర్మభిః ।
మత్స్మృత్యా చాత్మనః శౌచం శుద్ధః కర్మాచరేద్ ద్విజః ॥ **14** ॥

మంత్రస్య చ పరిజ్ఞానం కర్మశుద్ధిర్మదర్పణం ।
ధర్మః సంపద్యతే షడ్భిరధర్మస్తు విపర్యయః ॥ **15** ॥

క్వచిద్ గుణోఽపి దోషః స్యాద్ దోషోఽపి విధినా గుణః ।
గుణదోషార్థనియమస్తద్భిదామేవ బాధతే ॥ **16** ॥

సమానకర్మాచరణం పతితానాం న పాతకం ।
ఔత్పత్తికో గుణః సంగో న శయానః పతత్యధః ॥ **17** ॥

యతో యతో నివర్తేత విముచ్యేత తతస్ తతః ।
ఏష ధర్మో నృణాం క్షేమః శోకమోహభయాపహః ॥ **18** ॥

విషయేషు గుణాధ్యాసాత్ పుంసః సంగస్తతో భవేత్ ।
సంగాత్తత్ర భవేత్ కామః కామాదేవ కలిర్నృణాం ॥ **19** ॥

కలేర్దుర్విషహః క్రోధస్తమస్తమనువర్తతే ।
తమసా గ్రస్యతే పుంసశ్చేతనా వ్యాపినీ ద్రుతం ॥ **20** ॥

తయా విరహితః సాధో జంతుః శూన్యాయ కల్పతే ।
తతోఽస్య స్వార్థవిభ్రంశో మూర్చ్ఛితస్య మృతస్య చ ॥ **21** ॥

విషయాభినివేశేన నాత్మానం వేద నాపరం ।
వృక్షజీవికయా జీవన్ వ్యర్థం భస్త్రేవ యః శ్వసన్ ॥ **22** ॥

ఫలశ్రుతిరియం న్యూణాం న శ్రేయో రోచనం పరం ।
శ్రేయోవివక్షయా ప్రోక్తం యథా భైషజ్యరోచనం ॥ **23** ॥

ఉత్పత్త్యైవ హి కామేషు ప్రాణేషు స్వజనేషు చ ।
ఆసక్తమనసో మర్త్యా ఆత్మనోఽనర్థహేతుషు ॥ **24** ॥

న తానవిదుషః స్వార్థం భ్రామ్యతో వృజినాధ్వని ।
కథం యుంజ్యాత్ పునస్తేషు తాంస్తమో విశతో బుధః ॥ **25** ॥

ఏవం వ్యవసితం కేచిదవిజ్ఞాయ కుబుద్ధయః ।
ఫలశ్రుతిం కుసుమితాం న వేదజ్ఞా వదంతి హి ॥ **26** ॥

కామినః కృపణా లుబ్ధాః పుష్పేషు ఫలబుద్ధయః ।
అగ్నిముగ్ధా ధూమతాంతాః స్వం లోకం న విదంతి తే ॥ **27** ॥

న తే మామంగ జానంతి హృదిస్థం య ఇదం యతః ।
ఉక్థశస్త్రా హ్యసుతృపో యథా నీహారచక్షుషః ॥ **28** ॥

తే మే మతమవిజ్ఞాయ పరోక్షం విషయాత్మకాః ।
హింసాయాం యది రాగః స్యాద్ యజ్ఞ ఏవ న చోదనా ॥ **29** ॥

హింసావిహారా హ్యలబ్ధైః పశుభిః స్వసుఖేచ్ఛయా।
యజంతే దేవతా యజ్ఞైఃపితృభూతపతీన్ ఖలాః ॥ **30** ॥

స్వప్నోపమమమముం లోకమసంతం శ్రవణప్రియం।
ఆశిషో హృది సంకల్ప్య త్యజంత్యర్థాన్ యథా వణిక్ ॥ **31** ॥

రజఃసత్త్వతమోనిష్ఠా రజఃసత్త్వతమోజుషః।
ఉపాసత ఇంద్రముఖ్యాన్ దేవాదీన్ న తథైవ మాం ॥ **32** ॥

ఇష్ట్వేహ దేవతా యజ్ఞైరగత్వా రంస్యామహే దివి।
తస్యాంత ఇహ భూయాస్మ మహాశాలా మహాకులాః ॥ **33** ॥

ఏవం పుష్పితయా వాచా వ్యాక్షిప్తమనసాం నృణాం।
మానినాం చాతిస్తబ్ధానాం మద్వార్తాపి న రోచతే ॥ **34** ॥

వేదా బ్రహ్మాత్మవిషయాస్త్రికాండవిషయా ఇమే।
పరోక్షవాదా ఋషయఃపరోక్షం మమ చ ప్రియం ॥ **35** ॥

శబ్దబ్రహ్మ సుదుర్బోధం ప్రాణేంద్రియమనోమయం।
అనంతపారం గంభీరం దుర్విగాహ్యం సముద్రవత్ ॥ **36** ॥

మయోపబృంహితం భూమ్నా బ్రహ్మణానంతశక్తినా।
భూతేషు ఘోషరూపేణ బిసేషూర్ణేవ లక్ష్యతే ॥ **37** ॥

యథోర్ణనాభిర్హృదయాదూర్ణాముద్వమతే ముఖాత్।
ఆకాశాద్ ఘోషవాన్ ప్రాణో మనసా స్పర్శరూపిణా ॥ **38** ॥

ఛందోమయోఽమృతమయఃసహస్రపదవీం ప్రభుః।
ఓంకారాద్ వ్యంజితస్పర్శస్వరోష్మాంతఃస్థభూషితాం ॥ **39** ॥

విచిత్రభాషావితతాం ఛందోభిశ్చతురుత్తరైః।
అనంతపారాం బృహతీం సృజత్యాక్షిపతే స్వయం ॥ **40** ॥

గాయత్ర్యుష్ణిగనుష్టుప్ చ బృహతీ పంక్తిరేవ చ।
త్రిష్టుబ్జగత్యతిచ్ఛందో హ్యత్యష్ట్యతిజగద్ విరాట్ ॥ **41** ॥

కిం విధత్తే కిమాచష్టే కిమనూద్య వికల్పయేత్।
ఇత్యస్యా హృదయం లోకే నాన్యో మద్ వేద కశ్చన ॥ **42** ॥

మాం విధత్తేఽభిధత్తే మాం వికల్ప్యాపోహ్యతే త్వహం।
ఏతావాన్ సర్వవేదార్థః శబ్ద ఆస్థాయ మాం భిదాం।
మాయామాత్రమనూద్యాంతే ప్రతిషిధ్ద్య ప్రసీదతి ॥ **43** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం
సంహితాయాం ఏకాదశస్కంధే ఏకవింశోఽధ్యాయః ॥